

«Πες μου τι διαβάζεις, να σου πω ποιος είσαι!» (Σάββας Ηλιάδης, Δάσκαλος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 19 Νοεμβρίου, 2017

Βιβλία! Παντού βιβλία! Εκατομμύρια εκατομμυρίων οι τίτλοι, μυριάδες μυριάδων οι συγγραφείς, χιλιάδες χιλιάδων οι εκδοτικοί οργανισμοί!

Και ο κόσμος; Ποιος είναι ο κόσμος; Πώς είναι; Πού πάει; Πόσο ωφελείται; Πώς διαμορφώνεται; Είναι ανάλογο το αποτέλεσμα αυτής της συγγραφικής, «πνευματικής» οιστρηλασίας, με την κατάσταση που βιώνει η ανθρωπότητα, σ' ό,τι αφορά την ηθική της και, απλώς ειπείν, τον ανθρωπισμό της;

Στον πρώτο τόμο του έργου του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου: «**Ερμηνεία εις τους 150 Ψαλμούς του Προφητάνακτος Δαβίδ**» και στο εισαγωγικό κείμενο: «Τοις εντευξομένοις Ορθοδόξοις», ο Ανώνυμος επιμελητής της Α' εκδόσεως, γράφει:

«Η εκτύπωση και η έκδοση των διαφόρων συγγραμμάτων, τότε πρέπει να θεωρείται αναγκαία και να πραγματοποιείται, όταν η χρήση τους είναι απαραίτητη και η ωφέλεια που θα πάρουμε απ' αυτά πολύ ξεκάθαρη. Τα υπόλοιπα, που εκδίδονται με κάθε άλλο τρόπο, θα ήταν καλύτερο να παραδίνονταν στη φωτιά, παρά προς έκδοση. Από εδώ γίνεται φανερό, ότι μόνο τα βιβλία εκείνα κρίνονται άξια, για να δουν το φως της δημοσιότητας, όσα καθίστανται αιτία για σωματική και ψυχική ωφέλεια. Όσα προτείνουν την ασφαλή και αλάνθαστη φιλοσοφία. Όσα καλλιεργούν τον νου των ανθρώπων με την αληθινή εξιστόρηση των παρελθόντων γεγονότων και όσα τελειοποιούν τον νου με την άμεμπτη διδασκαλία της ορθής ηθικής.

Αλλά και απ' αυτά τα ίδια πάλι, πρέπει να χαρακτηρίζονται ως προτιμότερα και αναγκαιότερα, όσα αποκαλύπτουν τα δόγματα και τα διδάγματα της πίστης και είναι γεμάτα από πνευματικές ελλάμψεις και χάριτες. Επειδή σ' αυτά είναι όχι μόνο σπαρμένο το σπέρμα της αληθινής φιλοσοφίας, χωρίς αγκάθια και ζιζάνια, επίσης, όχι μόνο αποθησαυρισμένη όλη η τελειότητα της καθαρής ηθικής, χωρίς ασάφεια σοφιστική, αλλά επειδή και μόνο μ' αυτά μπορεί κάποιος να πετύχει το άκρο της πραγματικής φιλοσοφίας, το οποίο είναι η εύρεση της αλήθειας και η απόλαυση της γνήσιας ευδαιμονίας, έστω και αν δεν τριγωνίζει ούτε τετραγωνίζει ούτε κυβίζει ούτε κάνει λογάριθμους ούτε κάνει λογαριασμούς με τις διάφορες πολυπλοκότητές τους, με υποδιαιρέσεις του απείρου, άπειρες φορές και αμέτρητες ούτε να μελετάει τον ουρανό με ποικίλες σειρές υποθέσεων και συμπερασμάτων, επιχειρώντας να συναγάγει και να αποδείξει για τα φαινόμενα και τα σώματα, που είναι πολύ μακριά απ' αυτόν, αλλά και τις αποστάσεις.

Οι άλλοι δε, οι οποίοι φιλοσοφούν με κάποιον άλλον τρόπο και, είτε καταφατικά είτε υποθετικά είτε αναλυτικά είτε συνθετικά είτε πειραματικά είτε με οποιοδήποτε άλλον τρόπο, βλέπουν την αιτία της ύπαρξης των όντων, θα βρουν μεν, ίσως κάποιες αλήθειες, οι οποίες ταιριάζουν κατά ένα μέρος, αλλά όμως θα πλανηθούν και θα βρεθούν μακριά από το αναγκαιότατο, δηλαδή, το αγαθό, το οποίο, αν και το διαλαλούν και το αναζητούν ως αποτέλεσμα της φιλοσοφίας, εντούτοις δεν θα μπορέσουν να το βρουν ούτε προ του θανάτου ούτε μετά τον θάνατο, αν δεν στραφούν να δουν επιμόνως σ' αυτά τα ιερά βιβλία, αν δεν συλλέξουν με επιτυχία τον αληθινό και θεσπέσιο νου, που βρίσκεται μέσα τους και αν, χωρίς σεβασμό, δεν ακολουθήσουν την αλάνθαστη καθοδήγησή τους».

Όλην αυτήν την μικρή προεισαγωγή την κάνει, για να στρέψει στη συνέχεια το λόγο του στο Ψαλτήρι του Δαβίδ, όπου συνθέτει έναν ύμνο για «το θεόσδοτο και σεβάσμιο βιβλίο», όπως το χαρακτηρίζει. Και πιο κάτω, ο άγιος Νικόδημος στο Προοίμιό του το αποκαλεί «υπέρτιμο των φιλοσόφων».

Φαίνεται σκληρός και απόλυτος ο λόγος του επιμελητή της Α' εκδόσεως στις υποδείξεις και στις συμβουλές του. Ναι μεν, αφήνει κάποια ανοίγματα για τη μελέτη και βιβλίων «έξωθεν της πίστεως», από τα οποία υπάρχει πιθανότητα να αποκτήσει κάποιος μέρος της αλήθειας, αλλά επισημαίνει πως θα ταλαιπωρηθεί άδικα και στο τέλος θα απογοητευθεί, διότι δεν θα βρει αυτό που πραγματικά ζητάει.

Με δυο λόγια, δεν αφήνει περιθώρια σε καμιά επιστήμη, σε κανένα φιλοσοφικό ή έτερο σύστημα μεταφυσικών ή άλλων αναζητήσεων, να εισέλθουν, διά των δικών τους συγγραμμάτων και άλλων μέσων, στην ψυχή του ανθρώπου και να υποκαταστήσουν την λυτρωτική και σωτηριώδη δύναμη των πνευματικών βιβλίων της πίστεως. Και επειδή: «ο άνθρωπος είναι ζητιάνος της χαράς και κυνηγός της αλήθειας» (μακαριστός καθηγητής Στέργιος Σάκκος), θα αναπαυθεί πραγματικά και θα φτάσει «στο τέλος της αλήθειας», αν στραφεί με προσοχή στα πνευματικά βιβλία, αυτά που περιέχουν την όντως αλήθεια, την Αλήθεια της πίστεως, τον Χριστό. Αν κοπιάσει πάνω σ' αυτά με ζήλο, για να πάρει χάρη από τη χάρη τους.

Για να καταλάβουμε τον παραπάνω λόγο και να τον αποδεχτούμε με ταπείνωση και διάθεση εφαρμογής, πολύ θα μας βοηθήσει όλο το **έκτο κεφάλαιο από το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο**. Εκεί ο Χριστός, μετά το θαύμα του πολλαπλασιασμού των άρτων και των ιχθύων και το χορτασμό των πεντακισχιλίων, περπάτησε πάνω στη θάλασσα και πέρασε απέναντι στην Καπερναούμ. Τον ακολούθησε το πλήθος των μαθητών του, όπου τους μίλησε και τους είπε, πως αυτός είναι ο αληθινός άρτος της ζωής, που όποιος τον φάει ούτε θα πεινάσει ούτε θα διψάσει ποτέ. Λέει στον 60^ο στίχο: «Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;». (Ιωάν. 6, 60) Και στη συνέχεια, όσοι δεν άντεξαν το λόγο του, τον εγκατέλειψαν: «Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον ἐκ τῶν

μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτου» (Ιωάν. 6, 66). Ο λόγος του Χριστού στοιχίζει, αλλά τρέφει αληθινά την ψυχή, της προσφέρει την ζώσα ελπίδα στην παρούσα ζωή και την οδηγεί στο ένα, στο ύψιστο: στην σωτηρία και την όντως υπό πάντων ανεξαιρέτως ποθούμενη μακάρια αιωνιότητα.

Είθε, ο λόγος αυτός του Ανωνύμου επιμελητή, αλλά και τιμητή του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, να γίνει η αφορμή σε όλους μας, για να μελετούμε τας βίβλους, *«όσαι των θείων εισίν εκφαντορικά δογμάτων και διδαγμάτων και πλήρεις πνευματικῶν ελλάμψεων και χαρίτων»*, για να αναφωνούμε ανανεωμένοι πνευματικά και με βεβαιότητα, μαζί με τον απόστολο Πέτρο: *«Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις»* (Ιωάν.6, 68).

(Απόδοση στην Νεοελληνική - Σχόλια: Σάββας Ηλιάδης, Δάσκαλος, Κιλκίς, 16-11-2017)